

¹Nedžad Vuk

¹ Služba za odgoj, obrazovanje, mlade i sport, Mostar

**NIVO UČEŠĆA SREDNJIH ŠKOLA GRADA MOSTARA
NA ŠKOLSKIM SPORTSKIM TAKMIČENJIMA U ORGANIZACIJI SPORTSKOG
SAVEZA GRADA MOSTARA**

Stručni rad

Sažetak

Na prostoru Grada Mostara egzistira 21 srednja škola, od kojih je jedna privatna i jedna muzička škola koje nisu u potpunosti uključene u ovaj sistem školskih sportskih takmičenja. U svim takmičenjima u školskoj 2014/15 godini učestvovalo je svih 19 srednjih škola. Takmičenja su se odvijala u 8 sportskih grana, a učešće u svim aktivnostima uzeli su i dječaci i djevojčice. Srednje škole sudjeluju u takmičenjima sa različitim brojem učenika koji se kreće od minimalno 36 do maksimalno 148 učenika. Izraženo u postocima, od 24,3% do 100% od ukupno mogućeg broja učesnika jedne škole. Ukupno na školskim sportskim takmičenjima učestvovalo je 2.067 učenika i učenica ili 34,2% od ukupnog broja učenika i učenica srednjih škola Grada Mostara. Sveukupno mogući broj učesnika školskih sportskih takmičenja je 2.812 učenika i učenice ili 46,5% od ukupnog broja učenika i učenica srednjih škola Grada Mostara. Neophodno je povećati broj učenika koji učestvuju u školskim sportskim takmičenjima, a na način stimulisanja nastavnika tjelesnog odgoja koji su u najvećeojoj mjeri odgovorni za kvalitetu takmičenja i broj takmičara.

Ključne riječi: Osnovna škola, Grad Mostar, školska sportska takmičenja

**LEVELS OF PARTICIPATION OF SECONDARY SCHOOL CITY OF MOSTAR
ON SCHOOL SPORTS COMPETITIONS ORGANIZED BY THE SPORTS FEDERATION
CITY OF MOSTAR**

Abstract

Professional work

In the area of the City of Mostar, there are 21 high schools, of which 1 of them are private schools and one music school are not included in this system of competing. In the school year of 2014/15, all 19 high schools participated in all the competitions. The competitions took place in 8 different branches of sport, where both boys and girls participated in the activities. High schools take part in competitions, participating with a different number of students. The number of students participating ranges from a minimum of 36 to a maximum of 148 students, expressed as a percentage ranging from 24,3% to 100% of the total possible number of participants of a school. Overall, there were 2.067 pupils, or 34,2% of the total number of students of the high schools in the City of Mostar, participating in the school competitions. The total possible number of participants of school sports competitions is 2.812 male and female pupils or 46,5% of the total number of students of high schools in the City of Mostar. It is necessary to increase the number of students who participate in school sports competitions, as a way of stimulating physical education teachers who are principally responsible for the quality of competition and number of competitors.

Keywords: High schools, the City of Mostar, school sports competitions

UVOD

Grad Mostar ima dugu tradiciju organizovanja školskih sportskih takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola. Školski sport, u atmosferi trenutnog društvenog trenda povećanja ovisnosti, devijantnog i društveno neprihvatljivog ponašanja djece i mladih, ima sve veću ulogu u prevenciji i suzbijanju takvih navika. Također, ciljevi i zadaci tjelesne i zdravstvene kulture ne mogu se ostvarivati samo putem redovnog nastavnog procesa, već putem odgojno-obrazovnog procesa u koji osim nastave spadaju vannastavni organizacijski oblici rada. Vannastavne aktivnosti ne provode se samo radi uspješnijeg ostvarivanja ciljeva i zadataka škole, nego prije svega u cilju zadovoljavanja interesa i autentičnih potreba učenika. Masovnijim učešćem na školskim sportskim takmičenjima stvara se mogućnost da talentovana djeca, koja se određenim sportovima bave rekreativno, budu uključena u rad klubova koji egzistiraju na prostoru Grada Mostara.

CILJ RADA

Cilj ovog rada je prikazati učešće srednjih škola na takmičenjima u organizaciji Sportskog saveza Grada Mostara, te utvrditi činjenično stanje o sudionicima istih, kako u brojčanom, tako i u smislu aktivnog djelovanja školskih sportskih sekcija. Prema podacima Odjela društvenih djelatnosti Grada Mostara iz 2015 godine, sve srednje škole imaju barem jedan vanjski sportski teren i 11 srednjih škola ili ukupno 58% ima sportske dvorane. Imajući u vidu navedene podatke kod prijave za takmičenja, prepreke u domeni materijalnih uslova kod većine škola ne bi smjele postojati.

ORGANIZACIJA ŠKOLSKIH SPORTSKIH TAKMIČENJA

Na prostoru Grada Mostara egzistira 21 srednja škola od kojih jedna privatna i jedna muzička škola koje nisu u potpunosti uključene u ovaj sistem školskih sportskih takmičenja. Osnovni zadatak Sportskog saveza Grada Mostara u domenu organizacije školskih sportskih takmičenja je saradnja sa školama i tijelima jedinica lokalne samouprave nadležnim za obrazovanje i sport, poticanje i praćenje aktivnosti školskog sporta, te organizacija i provođenje takmičenja. Pored velikog značaja održavanja ovih takmičenja u smislu promocije školskog sporta i omasovljavanja učešća djece i mladih u raznim vidovima sportskih aktivnosti, nemjerljiv je značaj u integraciji Grada kroz sport i sportske aktivnosti. Unatoč svim poteškoćama i problemima sportske aktivnosti učenika su vrlo razvijene i u njima učestvuje izuzetno veliki broj učenika svih uzrasta. U svim takmičenjima u školskoj 2014/15 godini učestvovalo je svih 19 srednjih škola koje su u redovnom sistemu obrazovanja. Takmičenja su se odvijala u 8 sportskih disciplina, a učešće u svim disciplina imali su dječaci i djevojčice, osim u rukometu gdje su bile zastupljene samo djevojčice. Kroz školska sportska takmičenja s učenicima, kao voditelji aktivnosti, rade visokoobrazovani kadrovi koji mogu i znaju odgovoriti zahtjevima stručnog i pedagoškog rada s djecom i mladima. Sportske aktivnosti u školskom sportu prilagođene su potrebama, interesima i zahtjevima svakog učenika, te njegovim sposobnostima. Na taj način školski sport igra ključnu ulogu u stvaranju navika redovnog cjeloživotnog bavljenja sportskim aktivnostima, što je važan činilac zdravog društva.

Tabela 1. Takmičenja srednjih škola-prikaz učešća po sportovima

Naziv škole	ATLETIKA		ODBOJKA		KOŠARKA		STOLNI TENIS		RUKOMET	ŠAH	CROS		NOGOMET	UČEŠĆE
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	Ž	M+Ž	M	Ž	M	%
Srednja medicinska škola Mostar		N		3		3					N	N		76,92
Srednja medicinska škola Sestara milosrdnica Mostar		3							1	N	N			84,62
JU Srednja elektrotehnička škola Mostar	2			N				N	N					76,92
Srednja građevinska škola Jurja Dalmatina Mostar						N			3			3	3	92,31
Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića	3		2		2	2	2	1	2		3	1		100,00
JU Srednja ekonomska i ugostiteljsko-turistička škola Mostar									N		N	N		76,92
Srednja građevinska škola Mostar	N	N						N	N	N	N	N		46,15
Srednja turističko-ugostiteljska škola			N		N	N		N	N	N	N	N		38,46
JU Srednja tekstilna i poljoprivredna škola Mostar	N		N			N			N		N	N		53,85
JU Srednja mašinsko-saobraćajna škola Mostar									N		N	N		76,92
JU Druga gimnazija Mostar		2		1						1	N	N		84,62
Srednja prometna škola Mostar						N				N				69,23
Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić Mostar	N		N	N	N	N	N	N	N	N	N	N		23,08
Gimnazija fra Grge Martića Mostar		1	3			1	1	2		3	2			100,00
Srednja elektrotehnička škola Ruđera Boškovića			1		1			N	N	2		N		76,92
Gimnazija Mostar				2			3				2			100,00
Srednja strojarška škola Fausta Vrančića Mostar					3					N	N		1	84,62
Karadžozbegova medresa	1	N				N		N	N		1	N	2	61,54
Koledž ujedinjenog svijeta UWC	N	N	N			N		N	N		N	N		38,46

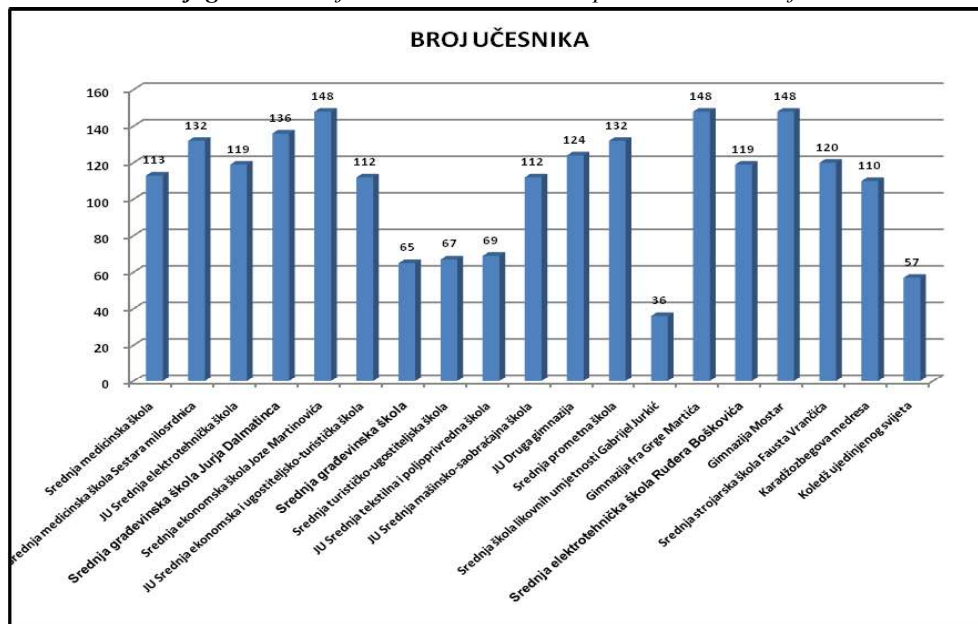
Tabela 1. prikazuje učešće škola na pojedinim takmičenjima. Slovom „N“ označena su takmičenja na kojima škola nije učestvovala, a brojana oznaka je zauzeto mjesto na takmičenju. Kolona „UČEŠĆE“ prikazuje procentualno učešće škola na školskim sportskim takmičenjima koje se održavalo u 8 disciplina, a u kojima su škole mogle biti zastupljene sa 13 takmičarskih ekipa, od čega 6 muških i 6 ženskih ekipa, te jedna mješovita ekipa koja se takmičila u šahu. Maksimalnu zastupljenost od 100% imale su Gimnazija Mostar, Gimnazija Fra Grge Martića i Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića, dok su Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić sa 23,08% i Koledž ujedinjenog svijeta UWC sa 38,46% imali najmanju zastupljenost ekipa na školskim sportskim takmičenjima. Prema pravilniku o bodovanju ekipnog uspjeha škola, najveći broj bodova zauzela je Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića sa osvojena 2 prva, 5 drugih i 2 treća mjesta, što je ujedno i najviše plasmana među prva tri mjesta.

Tabela 2. Takmičenja srednjih škola-prikaz broja učesnika po sportovima

Naziv škole	ATLETIKA		ODBOJKA		KOŠARKA		STOLNI TENIS		RUKOMET	ŠAH	CROS		NOGOMET	BROJ UČESNIKA
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	Ž	M+Ž	M	Ž	M	
Srednja medicinska škola Mostar	19	0	12	12	12	12	5	5	12	0	0	12	12	113
Srednja medicinska škola Sestara milosrdnica Mostar	19	19	12	12	12	12	5	5	12	0	0	12	12	132
JU Srednja elektrotehnička škola Mostar	19	19	12	0	12	12	5	0	0	4	12	12	12	119
Srednja građevinska škola Jurja Dalmatinca Mostar	19	19	12	12	12	0	5	5	12	4	12	12	12	136
Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića	19	19	12	12	12	12	5	5	12	4	12	12	12	148
JU Srednja ekonomska i ugostiteljsko-turistička škola Mostar	19	19	12	12	12	12	5	5	0	4	0	0	12	112
Srednja građevinska škola Mostar	0	0	12	12	12	12	5	0	0	0	0	0	12	65
Srednja turističko-ugostiteljska škola	19	19	0	12	0	0	5	0	0	0	0	0	12	67
JU Srednja tekstilna i poljoprivredna škola Mostar	0	19	0	12	12	0	5	5	0	4	0	0	12	69
JU Srednja mašinsko-saobraćajna škola Mostar	19	19	12	12	12	12	5	5	0	4	0	0	12	112
JU Druga gimnazija Mostar	19	19	12	12	12	12	5	5	12	4	0	0	12	124
Srednja prometna škola Mostar	19	19	12	12	12	0	5	5	12	0	12	12	12	132
Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić Mostar	0	19	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	12	36
Gimnazija fra Grge Martića Mostar	19	19	12	12	12	12	5	5	12	4	12	12	12	148
Srednja elektrotehnička škola Ruđera Boškovića	19	19	12	12	12	12	5	0	0	4	12	0	12	119
Gimnazija Mostar	19	19	12	12	12	12	5	5	12	4	12	12	12	148
Srednja strojarska škola Fausta Vrančića Mostar	19	19	0	12	12	12	5	5	12	0	0	12	12	120
Karadžozbegova medresa	19	0	12	12	12	12	5	0	0	4	12	0	12	100
Koledž ujedinjenog svijeta UWC	0	0	0	12	12	12	5	0	0	4	0	0	12	57

Tabela 2. brojčano prikazuje angažovanje učenika svih srednjih škola na takmičenjima u odgovarajućim disciplinama, sa ukupnim brojem angažovanih učenika po školama. Kolona „BROJ UČESNIKA“ prikazuje ukupan broj učesnika na školskim sportskim takmičenjima koje se održavalo u 8 disciplina, a u kojima su škole mogle biti zastupljene sa maksimalno 148 učesnika. Maksimalnu zastupljenost od 148 učesnika imale su Gimnazija Mostar, Gimnazija Fra Grge Martića i Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića, dok su Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić sa 36 i Srednja građevinska škola sa 65 učesnika imale najmanju zastupljenost učesnika na školskim sportskim takmičenjima.

Dijagram 1. Broj učesnika na školskim sportskim takmičenjima

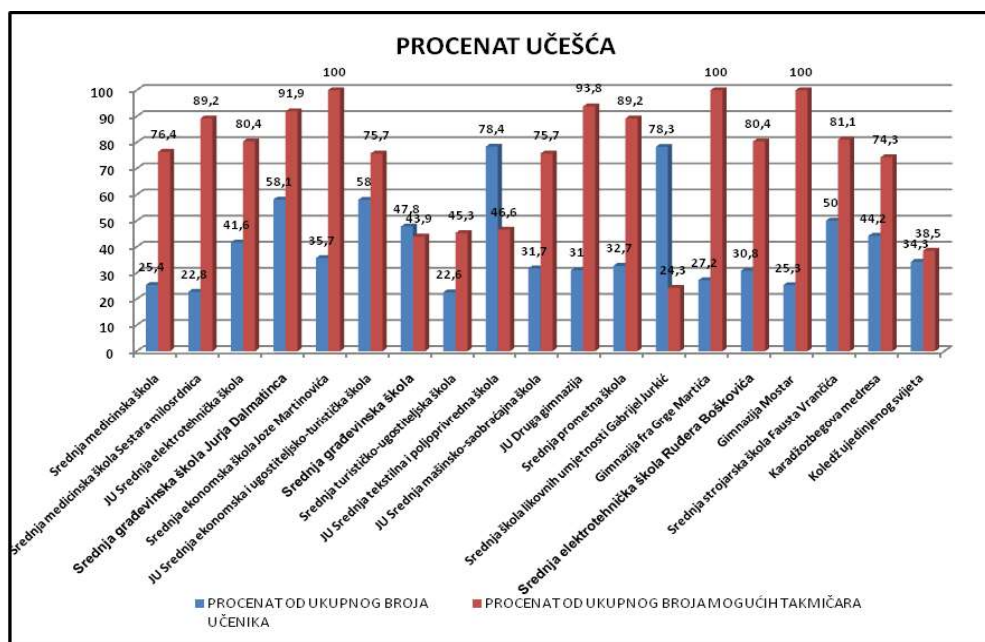
Dijagram 1. grafički i brojčano prikazuje ukupan broj angažovanih učenika po školama na školskim sportskim takmičenjima.

Tabela 3. Procenat takmičara od ukupnog broja učenika

Naziv škole	Ukupan broj učenika			UČEŠĆE	PROCENAT OD UKUPNOG BROJA	
	M	Ž	UKUPNO	BROJ TAKMIČARA	UČENIKA	MOGUĆIH TAKMIČARA
Srednja medicinska škola Mostar	161	282	443	113	25,5	76,4
Srednja medicinska škola Sestara milosrdnica Mostar	112	466	578	132	22,8	89,2
JU Srednja elektrotehnička škola Mostar	258	28	286	119	41,6	80,4
Srednja građevinska škola Jurja Dalmatinca Mostar	177	57	234	136	58,1	91,9
Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića	114	300	414	148	35,7	100,0
JU Srednja ekonomska i ugostiteljsko-turistička škola Mostar	81	112	193	112	58,0	75,7
Srednja građevinska škola Mostar	73	63	136	65	47,8	43,9
Srednja turističko-ugostiteljska škola	161	129	296	67	22,6	45,3
JU Srednja tekstilna i poljoprivredna škola Mostar	24	64	88	69	78,4	46,6
JU Srednja mašinsko-saobraćajna škola Mostar	298	55	353	112	31,7	75,7
JU Druga gimnazija Mostar	113	287	400	124	31,0	83,8
Srednja prometna škola Mostar	233	171	404	132	32,7	89,2
Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić Mostar	17	29	46	36	78,3	24,3
Gimnazija fra Grge Martića Mostar	200	344	544	148	27,2	100,0
Srednja elektrotehnička škola Ruđera Boškovića	366	20	386	119	30,8	80,4
Gimnazija Mostar	202	383	585	148	25,3	100,0
Srednja strojarška škola Fausta Vrančića Mostar	184	56	240	120	50,0	81,1
Karadžozbegova medresa	135	114	249	110	44,2	74,3
Koledž ujedinjenog svijeta UWC	63	103	166	57	34,3	38,5
UKUPNO	2972	3063	6041	2067	34,2	

Tabela 3. prikazuje broj učenika u školama, muških, ženskih i ukupan broj kao i broj učenika-takmičara koji su učestvovali na školskim sportskim takmičenjima. U kolonama procenat prikazan je procenat učešća na školskim sportskim takmičenjima od ukupnog broja učenika, te procenat učešća od ukupno mogućeg broja učenika-takmičara, koji po prijavnim listama ukupno iznosi 148 takmičara. Ukupan broj učenika srednjih škola Grada Mostara, koje su uzele učešće u školskim sportskim takmičenjima u organizaciji Sportskog saveza Grada Mostara, za školsku 2014/15 godinu iznosi 6.041, a od toga je 2.067 ili 34,2% učenika učestvovalo u školskim sportskim takmičenjima.

Dijagram 2. Procenat zastupljenosti takmičara u odnosu na ukupan broj učenika

Dijagram 2. Grafički i brojčano prikazuje procenat zastupljenosti učenika-takmičara u odnosu na ukupan broj učenika i procenat učesnika od ukupno mogućeg broja učenika-takmičara. Najveći procenat zastupljenosti učenika u školskim sportskim takmičenjima imaju Srednja tekstilna i poljoprivredna škola sa 78,4% i Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić sa 78,3 % od ukupnog broja učenika. Najmanji procenat zastupljenosti učenika u školskim sportskim takmičenjima ima Srednja turističko-ugostiteljska škola Mostar sa 22,6% te Srednja medicinska škola Sestara milosrdnica Mostar sa 22,8% od ukupnog broja učenika. Najveći procenat učešća od ukupno mogućeg broja učenika-takmičara imaju Gimnazija Mostar, Gimnazija Fra Grge Martića i Srednja ekonomska škola Jozе Martinovića, sa 100% ili učešće svih 148 učenika-takmičara. Najmanji procenat učešća od ukupno mogućeg broja učenika-takmičara imaju Koledž ujedinjenog svijeta UWC sa 38,5% i Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić sa 24,3% od ukupno 148 učenika-takmičara. Različiti brojevi učenika u školama prikazuju i različite procenat zastupljenosti u školskim sportskim takmičenjima, tako da i pored zastupljenosti ukupnog broja učesnika od 100 % kod Gimnazije Mostar daje procenat učešća ukupnog broja učenika od 25,3%, za Gimnaziju Fra Grge Martića 27,2%, te za Srednju ekonomsku školu Jozе Martinovića 35,7%, dok Srednja škola likovnih umjetnosti Gabrijel Jurkić ima procenat 24,3% od ukupno mogućeg broja učesnika i 78,3% od ukupnog broja učenika.

ZAKLJUČAK

Osnovni cilj ovog rada bio je samo prikaz sudjelovanja srednjih škola, odnosno školskih ekipa na školskim sportskim takmičenjima. Na osnovu dobivenih rezultata zaključujemo da sve srednje škole sudjeluju u takmičenjima sa različitim brojem učenika koji se kreće od minimalno 36 do maksimalno 148 učenika. Izraženo u postocima, od 24,3% do 100% od ukupno mogućeg broja učesnika jedne škole. Ukupno na školskim sportskim takmičenjima učestvovalo je 2.067 učenika i učenica ili 34,2% od ukupnog broja učenika i učenica srednjih škola Grada Mostara. Sveukupno mogući broj učesnika školskih sportskih takmičenja je 2.812 učenika i učenica ili 46,5% od ukupnog broja učenika i učenica srednjih škola Grada Mostara. Pojedini sportovi dominiraju, dok za ostale postoji slab ili gotovo nikakav interes, a razloge ovakvih rezultata nalazimo i u afinitetu pojedinih profesora tjelesnog odgoja prema određenim sportovima, kao i zainteresiranosti za rad sa učenicima u sklopu vannastavnih aktivnosti. Da bi se povećao broj učesnika školskih sportskih takmičenja u školama koje su ostvarile minimalno učešće na istim, neophodno je da direktori i menadžment škola motivišu profesore tjelesnog odgoja i obezbjede uslove za rad sportskih sekcija u školama. Neophodno je povećati broj učenika koji učestvuju u školskim sportskim takmičenjima, a na način stimulanja profesora tjelesnog odgoja koji su u najvećoj mjeri odgovorni za kvalitetu takmičenja i broj takmičara. Također, u sistemu školskog sporta neophodno je usmjeriti pozornost pronalaženju aktivnosti za one učenike koji nemaju interesa prema aktivnostima takmičarskog tipa.

LITERATURA

1. Sportski savez Grada Mostara (2015): Godišnji Bilten/Glasnik Školskih sportskih takmičenja/natjecanja u školskoj 2014/15, Mostar: Sportski savez Grada Mostara.
2. Služba za odgoj, obrazovanje, mlade i sport (2015): Statistički podaci o broju učenika Srednjih škola Grada Mostara u školskoj 2014/15 godini.

Internet:

www.ssgm.ba